

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4221/2023
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Даница Радивојевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ из Београда, чији је пуномоћник Свето Раковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1405/23 од 06.04.2023. године, у седници од 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1405/23 од 06.04.2023. године у ставу један изреке и делу става два изреке којим је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1712/20 од 22.09.2022. године у ставовима од другог до двадесет четвртог изреке, тако што се:

ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да су ништави Уговори о обављању привремених и повремених послова заведени код ЈКП „Београдски водовод и канализација“ са седиштем у Београду, под бројем 59165/46 од 06.01.2014. године, под бројем 7680/337 од 12.03.2014. године, под бројем 29554/217 од 08.07.2014. године са Анексом И заведеним под бројем 35375 И 6-1 од 04.08.2015. године, под бројем 55040 И 6-1 од 10.11.2014. године, под бројем 11218 И 6-1 од 09.03.2015. године, под бројем 33476 И 6-1 од 30.06.2015. године, под бројем 64723 И 6-1 од 05.11.2015. године, под бројем 760 И 6-1 од 06.01.2016. године, под бројем 26613 од 04.05.2016. године, под бројем 53234 од 03.09.2016. године, под бројем 82821 од 29.12.2016. године, под бројем 27510 од 25.04.2017. године, под бројем 54110 од 10.08.2017. године, под бројем 95408 од 30.12.2017. године, под бројем 28019 од 26.04.2018. године, под бројем 60455 од 30.08.2018. године, под бројем 90625 од 21.12.2018. године, под бројем 23160 од 18.04.2019. године, под бројем 51002 од 21.08.2019. године, сви закључени између туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ и тужиоца АА из ... и да исти не производе правно дејство;

ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време ради обављања послова ... радника“ почев од 12.01.2014. године, да се поништи као незаконит раскид Уговора о обављању привремених и повремених послова закљученог дана 21.08.2019. године, између

тужиоца, као извршиоца посла и туженог, као наручиоца посла, заведеног код тженог под бројем 51002 дана 21.08.2019. године и захтев да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад код туженог и одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 215.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1712/20 од 22.09.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе тужиоца као у поднеску од 08.07.2021. године. Ставовима од другог до двадесетог изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова заведени код туженог под бројем 59165/46 од 06.01.2014. године, под бројем 7680/337 од 12.03.2014. године, под бројем 29554/217 од 08.07.2014. године са Анексом И заведеним под бројем 35375 И 6-1 од 04.08.2015. године, под бројем 55040 И 6-1 од 10.11.2014. године, под бројем 11218 И 6-1 од 09.03.2015. године, под бројем 33476 И 6-1 од 30.06.2015. године, под бројем 64723 И 6-1 од 05.11.2015. године, под бројем 760 И 6-1 од 06.01.2016. године, под бројем 26613 од 04.05.2016. године, под бројем 53234 од 03.09.2016. године, под бројем 82821 од 29.12.2016. године, под бројем 27510 од 25.04.2017. године, под бројем 54110 од 10.08.2017. године, под бројем 95408 од 30.12.2017. године, под бројем 28019 од 26.04.2018. године, под бројем 60455 од 30.08.2018. године, под бројем 90625 од 21.12.2018. године, под бројем 23160 од 18.04.2019. године, под бројем 51002 од 21.08.2019. године, закључени између туженог и тужиоца, те да не производе правно дејство. Ставом двадесет првим изреке, утврђено је да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време ради обављања послова ... радника почев од 12.01.2014. године. Ставом двадесет другим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништен као незаконит раскид Уговора о обављању привремених и повремених послова закључен дана 21.08.2019. године, између тужиоца, као извршиоца посла и туженог, као наручиоца посла, који је заведен код туженог под бројем 51002 од 21.08.2019. године. Ставом двадесет трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом двадесет четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 149.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1405/23 од 06.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1712/20 од 22.09.2022. године у ставовима од другог до двадесет четвртог изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, у односу на став .

Тужилац је доставио одговор на ревизију и допуну одговора на ревизију. Истакао је и захтев за накнаду ревизијских трошкова.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде правила поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је десет година, почев од 01.11.2009. године био радно ангажован код туженог и то тако што је формално био запослен у два привредна друштва: „Наша идеја“ доо из Београда (у периоду од 01.11.2009. године до 31.07.2010. године) и ГП „Морава ИН“ доо из Крушевца (у периоду од 01.10.2011. године до 11.01.2014. године), од којих је тужени изнајмљивао раднике, а у преосталом периоду све до 30.11.2019. године са туженим је непрекидно и у континуитету закључивао уговоре о обављању привремених и повремених послова, ради обављања исте врсте послова у оквиру радних места систематизованих Правилником о организацији и систематизацији послова код туженог број 28671-1 од 09.06.2015. године. Наведени послови били су стални и неопходни за рад туженог и обављање његове основне делатности, а тужилац их је обављао без прекида и у континуитету. Увидом у одлуку туженог број 85717 од 27.11.2017. године, утврђено је да је формирана комисија са задатком да предложи лица за пријем у радни однос на неодређено време услед трајног повећања обима посла у предузећу, и то из реда већ радно ангажованих радника код туженог. Из закључка комисије туженог утврђено је да је дата сагласност за пријем лица у радни однос на неодређено време у ЈКП „Београдски водовод и канализација“ и то: у периоду између 2013. и 2014. године око 100 нових радника, 2018. године 470 радника, а 2020. године још 70 радника, који су претходно били ангажовани по уговорима о привременим и повременим пословима.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама је усвојен тужбени захтев тужиоца, утврђена је ништавост наведених уговора о обављању привремених и повремених послова и утврђено да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време почев од 12.01.2014. године. Како је, по оцени нижестепених судова, тужилац је у периоду од 12.01.2014. године до 30.11.2019. године непрекидно у континуитету радио код туженог са пуним радним временом и обављао систематизоване послове код туженог, за чијим је обављањем постојала стална потреба, то је дошло до преображаја радног односа у радни однос на неодређено време, почев од 12.01.2014. године, као дана ступања тужиоца на рад.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом туженог указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као корисника јавних средстава, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године), као и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2017. године. Изузетно, у складу са ставом 34. овог члана, радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства (члан 27е став 35.). Укупан број запослених на неодређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава, не може бити већи

од 10% од укупног броја запослених (члан 27е став 36.). Изузетно, у складу са ставом 36, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основима код корисника јавних средстава, може бити већа од 10% укупног броја запослених уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (члан 27е став 37.). Чланом 105. наведеног закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са тим законом, примењују се одредбе тог закона.

Нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиоца применили одредбе Закона о раду, али нису имали у виду да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему. Одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, како је то прописано чланом 105. Закона о буџетском систему.

Имајући у виду напред наведено, односно да нижестепени судови нису водили рачуна о цитираним одредбама Закона о буџетском систему и његовом односу са Законом о раду у погледу прерастања радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, то су нижестепене одлуке преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу један изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, те је тужилац обавезан да му накнади парничне трошкове у износу од 215.250,00 динара, применом члана 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Туженом су досуђени опредељени потребни трошкови који обухватају: састав одговора на тужбу и два образложена поднеска по 16.500,00 динара, заступања на три одржана рочишта по 18.000,00 динара, заступања на три неодржана рочишта по 9.750,00 динара, састав жалбе 33.000,00 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...37/21), као и за састав ревизије 49.500,00 динара према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/23).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, на основу члана 154. став 1. ЗПП је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић